

Drie moandeleks
tietschrift veur Ommen
en de Gemienschap
van Oll Ommer

„De Darde Klokke”

1996

Redaktie adres:
 Varsenerstraat 69, 7731 DC Ommen
 tel. 0529 - 452963

Redaktiecommissie:
 F.M. Doezezan
 H. Martens
 A. v.d. Vegt
 H. Woertink

Veur betaling van abonnementen:
 Postbank nr. 3043554
 (t.n.v. „De Darde Klokke” Ommen)
 Rabobank nr. 34.89.05.904

Horlogerie-Juwelier-Opticiën

V.D. KOLK

Hebt u uurwerken,
 sieraden of brillen te repareren?
 Wij geven hierover gaarne advies.

*een naam
 die klinkt
 als een klok*

Sandbergstraat 8
 7731 DG Ommen
 Tel. 0529 - 451416

Port betaald
 Ommen

H. Fokkert

VAN OLDS OW ADRES

Sinds 1908

Van Eerten's Boekhandel

Voorbrug 1, 7731 BB Ommen, tel. 0529-45 55 50

**Goed zien en er goed uitzien
 met een bril van OLDEMAN**

Kwaliteitsmonturen met kwaliteitsglazen
 van o.a. Zeiss en Rodenstock

Steeds up-to-date in de nieuwste
 technieken en glasseorten.

Wij geven u deskundige voorlichting
 en bepalen door oogmeting,
 onderzoek en tonometrie uw juiste bril

Opticiën-Optometrist

OLDEMAN

Varsenerpoort 9,
 7731 DG Ommen

Spaarverzekering?

Wilt u een duidelijk advies
 over belastingvrij sparen?
 Bel ons op of kom even langs!

Univé. Daar plukt u de vruchten van!

Univé Midden-Overijssel

P.O. Juliusstraat 6, 7731 GH Ommen, Tel. 0529-452735
 Smidsweg 97, 7441 EJ Nijverdal, tel. 0548-619908

H. BAKKER & A.A. BAKKER

Makelaars en Taxateurs in de Gemeente Grootenbroek

Kantoor:

Vrijthof 4,
 7731 CN Ommen
 Telefoon 0529-451032

Privé:

Stationsweg 17
 7731 AW Ommen
 Telefoon 0529-451665

An't horlogie ken ie de drager.
Kies ow horlogie daaromme met zorge
en loat oe roaden deur de Vakman!

Gedipl. oogmeetkundige lid A.N.V.O.
Gedipl. contactlensspecialist lid A.N.V.O.

Brugstraat 22 - 7731 CT Ommen - Tel. (0529) - 45 16 43

Mr G. SMELT
NOTARIS te OMMEN

Varsevelderpunt 1,
7731 DG OMMEN

Telefoon: 0529 - 45 12 93
Fax: 0529 - 45 17 13

Aannemersbedrijf **M. van der Vegt**

Ommen 0529 - 45 37 47

MARBERT

LANCÔME

PAYOT

DRUGISTERIJ - PARFUMERIE
FOTOSERVICE - HOMEOPATHIE - AROMATHERAPIE

Boscher

Brugstraat 23 - 7731 CT Ommen - Telefoon 0529 - 45 14 14

**NAAIMODE
CENTRUM**

Burg van Bruggenplein 7
7721 AS Dalfsen
Tel. 0529 - 43 47 47

Dr. A.C. van Raaltestraat 29
7731 GP Ommen
Tel. 0529 - 45 13 13

KARAOKE-CAFE-EETHUIS

"'t Rozendal"

Markt 12, 7731 DB Ommen • Tel. 0529 - 45 35 43

VERKOOP

KOOPADVIES

TAXATIES

VERHUUR/BEHEER

NVM HYPOTHEEKSHOP

VERZEKEREN

WEENINK MAKELAARS

OMMEN • HARDENBERG

W. Weenink Mak. is lid van de Nederlandse Vereniging van Makelaars (NVM) en de Nederlandse Vereniging van Taxateurs (NVT).

**De toekomst in druk, print en afterprint
vindt u bij een drukkerij met visie...**

**drukkerij
Meijerink**

Dalfsen: Bloemendalstraat 3
Tel. 0529 - 43 25 12 • Fax 0529 29 30

Ommen: Bernierstraat 1a
Tel. 0529 - 45 13 51 • Fax 45 36 12

Brood, Gebak, Koeken en Koekjes uit de beste grondstoffen
bereid, dus prima kwaliteit, vroeger en nog steeds bij:

DE ECHTE WARME BAKKER

ten Brinke
brood- en banketbakkerij

Kruisstraat 2 - 7731 CR Ommen - Tel. 0529 - 45 15 61

DOUWE'S

Uitstekende kwaliteit

Minimum prijzen

Profiteer hiervan

DE KAMP 1
OMMEN
TEL. 45 11 84

Brugstraat 17 - 7731 Ommen - Telefoon 0529 - 45 18 60

Petit-Restaurant

Koffiesalon

"de Vrijthof"

Ovenverse broodjes en croissants
Warme en Senioren maaltijden - Salades
Bittergarnituur (ook voor thuis)

Vrijthof 5c - 7731 CH Ommen - tel. 0529 - 45 52 61

AUTOSCHADEBEDRIJF

C. HUYSMANS

uitdeuken - spuiten - moffelen

Strangeweg 20
7731 GW Ommen

Telefoon 0529 - 45 11 46
Fax 0529 - 45 62 95

Bermerstraat 1, 7731 CZ Ommen Telefoon 0529 - 45 14 70
(tegenover Postkantoor)

OMNER AUTOMATEN

Automatenreparatie

O m m e n - T e l 0 5 2 9 - 4 5 1 4 9 2

tholen wegenbouw bv

Coevorderweg 48,

Postbus 82, 7730 AB Ommen

Tel.: 0523 - 63 82 41 - Fax: 0523 - 63 82 17

- * Banden
- * APK-keuring
- * Uitlaten
- * Schokbrekers
- * Accu's
- * Grote beurten

Bandenservice
Ommen

*Voor volledig
technisch onderhoud*

Nieuwelandstraat 1, 7731 TH Ommen
Tel. 0529 - 45 37 84, Fax 0529 - 45 37 52

Voor goed advies en vakwerk naar erkend

*Loodgieters

*Centrale verwarming

*Dakbedekkingen

*Elektra

*Gas- en Waterleiding

*Onderhoud CV-ketels

Lid van de
Vereniging van
Nederlandse
Installatiebedrijven

Patrijsstraat 3-5,
7731 ZL Ommen
Tel. 0529 - 45 22 03

- ☐ Bedrijfsruimte
☐ Boerderij
☐ Bungalow
☐ Café
☐ Garage
☐ Kantoor
☐ Landbouwschuur
☐ Manege
☐ Winkel
☐ Woning
☐ Zomerhuis
☐ en nog veel meer.

oooooooooooooooooooooooooooo

Ontwerpen nieuw- en verbouw
Aanvragen bouw- / milieuvergunning
Vriendelijke tarieven

J. DIJK architect

Ommen

tel. 0529 - 451969 fax 0529 - 455461

Gevestigd 1-1-1965

oooooooooooooooooooooooooooo

Robin's Bloemen

Kwaliteit voor een lage prijs

Dr. A.C. van Raaltestraat 6, Ommen

Tel.: 0529 - 45 60 13 - Fax: 0529 - 45 64 13

SCHILDERSBEDRIJF

JE van Elburg

GLAS- VERF- BEHANGSPECIAALZAAK

J. van Elburg Ommen BV

Schurinkstraat 22a, 7731 GD Ommen
Tel. 0529 - 45 24 41/Fax 0529 - 45 62 56

MOLEN

De Lelie

VOOR AL UW MEEL EN GRAANPRODUKTEN
VOLKORENMEEL - MOLENBLOEM
PANNEKOEKENMEEL - BOEKWEITMEEL
MUESLI, REFORM-ARTIKELEN.

A.R. WOLTERS

TELEFOON 0529-454080 - OMMEN

café - restaurant

NIEUWE BRUG

'N OMME(N)TJE WAARD

Lemelerweg 13, Ommen. Telefoon 0529 - 451723

11 autobedrijven in Ommen

bieden een compleet pakket

streng geselecteerde

OCCASIONS

- Bovag autobedrijf FREEK DUNNEWIND bv**
Balkerweg 64, Witharen, tel. 0523 - 676367
- VW Audi dealer OOSTENDORP**
Balkerweg 10, Ommen, tel. 0529-453659
- Toyota dealer VAN LEUSSEN**
Haven Oost 36, Ommen, tel. 0529-451261
- Lada-Daihatsu dealer DUNNEWIND bv**
Haven Oost 18, tel. 0529-451960
- Volvo dealer WESTERBAAN**
Schurinkstraat 40, Ommen, tel. 0529-451216
- Opel/Isuzu dealer MAKKINGA bv**
Schurinkstraat 36, Ommen, tel. 0529-452550
- Suzuki autobedrijf SCHUURHUIS**
Vermeerstraat 2, Ommen, tel. 0529-454600
- Peugeot dealer KARSTEN bv**
Patrijsstraat 1, Ommen, tel. 0529-451471
- Renault dealer CENTS bv**
Stationsweg 24, Ommen, tel. 0529-456060
- Seat dealer BRAAKMAN**
Hammerweg 1, Ommen, tel. 0529-456436
- Citroën-agent M.C. BOUWMAN**
Hammerweg 3-5, Ommen, tel. 0529-456247

Interface

Heuga®

**Henk
Noeverman**

OMMEN

Tegeltapijt

Schurinkstraat 1-3

7731 GC Ommen

Tel. 0529 - 45 37 22

Dit is alweer de eerste uitgave in het nieuwe jaar. Graag willen wij onze lezers een heel voorspoedig 1996 toewensen.

Helaas zijn ons het afgelopen jaar twee medewerkers ontvallen:

24 januari 1995

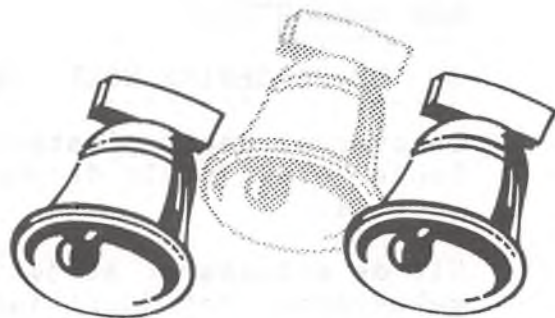
Dieks Makkinga en op

21 november 1995

Evert Dijk.

Van laatstgenoemde is een memoriam in dit nummer opgenomen.

Zoals altijd doen wij een beroep op onze lezers om bijdragen te leveren. Mocht u iets hebben, waarvan u denkt dat is iets voor De Darde Klokke, schroom dan niet het op te sturen aan ons redactieadres.

„De Darde Klokke”

drie moandeleks tidschrift NR. 98

In Memoriam Evert Dijk.

Jarenlang is De Darde Klokke voorzien geweest van bijdragen van Evert Dijk. Hij schreef gedichten, maakte melding van het vroegere leven zoals hij dat als kind meemaakte en deed verslag (meestal in het dialect) van historische voorvallen.

Op 21 november 1995 kwam een einde aan het leven van de 81-jarige Evert Dijk. 'Een historicus ben ik niet', liet hij eens weten, toen wij hem vroegen hoe hij zo nauwgezet verslag wist te doen van zijn historische onderzoeken. Hij hield er een soort eigen bibliotheek op na, waarin hij nooit misgreep als het ging om meldenswaardige feiten.

Ook De Darde Klokke mocht daarvan profiteren.

Helaas zullen we voortaan zijn bijdragen in De Darde Klokke moeten missen.

Namens de Redactie van 'De Darde Klokke'

H. Woertink.

Dan nu het 2e en tevens laatste deel van de roof-
overval op "De hongerige Wolf".

EEN ROODOVERVAL

OP "DE HONGERIGE WOLF" IN HET JAAR 1740.

De overval heeft plaats gevonden en de woeste
bende verdwijnt in de duisternis.

Deel II.

Uit de gelagkamer stijgt zwak het gesteun van de gekwetsten. Het duurt lang voordat de vrouw uit de bedstee durft te komen. Ze verlaat haar schuilplaats en sluipt de trap af. De dienstster blijft boven met het kind. Alles is donker beneden. Koortsachtig zoekt de waardin naar kaarsen in het achterhuis. Als die eenmaal branden, wacht haar een vreselijk schouwspel. Temidden van stukgeslagen huisraad ziet ze de kermende knecht met een bloedend hoofd languit op de plavuizen van de gelagkamer liggen. Een ander, die gewond is, hangt tegen een opengebroken kast, maar haar eigen man, waar is haar man? Ze haast zich naar de wijdopenstaande deur en ontwaart buiten iemand die roerloos op het erg ligt, badend in zijn bloed door de vele messteken. Ze ijlt naar buiten en knielt bij het slachtoffer neer, ze roept zijn naam, maar komt spoedig tot de ontdekking dat haar man niet meer leeft.

Een der gasten, die een schampschot aan zijn arm heeft opgelopen, komt naar buiten. Samen met de vrouw draagt hij het lichaam van de waard naar binnen. De schout van Ommen moet zo spoedig mogelijk van dit schelmstuk op de hoogte worden gebracht, maar vooral moet er een chirurgijn komen, want de knecht is er slecht aan toe. Een van de beroofde gasten, die alleen wat blauwe plekken heeft opgelopen, neemt die taak op zich en vertrekt haastig in het donker, nadat men hem de weg heeft uitgelegd, over Arrien naar Ommen. Er is wel moed voor nodig, want de roversbende kan nog niet ver weg zijn, maar deze zijn langs de Hessenweg meer in westelijke richting langs "de Sandtbergen" verdwenen.

2.

Na eindeloos lang wachten hoort men in "De hongerige Wolf" paardegetrappel naderen. Het is de schout met enkele gewapende ruiters en een chirurgijn. Deze laatste kan bij de waard alleen vaststellen dat de man dood is. De knecht wordt bij kaarslicht onderzocht. Hij is getroffen door een pistoolschot aan het hoofd en zal een oog moeten missen. Allen die kwetsuren hebben, worden onderzocht en goed verbonden.

Bij navraag door de schout kan niemand namen noemen van de overvallers. Ook kent men ze niet van gezicht. Een achtervolging van het gespuis na zoveel uren in de nacht heeft geen zin. De volgende dag bericht de schout aan de Drost van Salland wat er gebeurd is bij de herberg "De hongerige Wolf". Diezelfde week, op zaterdag 19 maart 1740, vergaderen de Heren Staten van Overijssel. De drost van Salland is ook ter vergadering aanwezig en informeert de heren dat er op 16 maart in de avond een afschuwelijke moord en een brutale roofoverval heeft plaatsgevonden in het Carspel Ommen in de herberg "De hongerige Wolf", eerder ook wel bekend onder de naam "De Koetswagen". De Heren Staten zijn geschokt door dit bericht. Reeds enkele malen zijn er ordonnantien bekend gemaakt, omdat er meer en meer klachten komen, vooral op het platteland, dat allerhande soorten van "bedelaers, vagabonden ledighgangers, mans, vrouwen, jonc en out, heerlose knechten, gewaende heijdenen, ende diergelijke schuijm van menschen de goede ingesetenen van dese provincie seer ondraeglijk worden op allerhande manieren".

"Velen van die bedelaers worden bevonden gewapent te zijn met halve pieken, verrejagers, gepende kodden, degens pistolen, ofte heijmelijck ofte openbaer geweer"*. Ook al dreigen ze daar niet mee, ze zullen toch veroordeeld worden "ende in cas (in het geval dat) sich iemant mocht onderstaen (het wagen) zich geweldelijck in oppositie te stellen met schietgeweer, sal sonder conniventie (onverbidde) met de galge gestraft worden". Ook de strengste straffen die ondermeer gesteld zijn tegen "dieverijen, huijsbraken, gewelddaderijen, gewapenderhand door geattroupeerd en

tesamen gerot volk met hun gruwelijke bedreigingen, knevelarijen en onmenselijke mishandeling van goede opgesetenen", hebben dus niet voorkomen dat deze aanval heeft plaats gehad.

De drost heeft het vermoeden dat velen uit angst voor wraak geen namen durven noemen. De Staten van Overijssel geven hem toestemming om een hoge beloning uit te loven voor inlichtingen die leiden tot de arrestatie van de schuldigen aan dit misdrijf. In het notulenboek wordt daar uitvoerig melding van gemaakt.

"Saterdag, den 19 maert 1740

De Here Droste van Salland, ter vergadering hebbende voorgedragen, dat (hij) geïnformeerd was dat den sestienden deser, des avonds een execrabele (verfoeilijke) moord en violente diefstal zij gepleegd in het Carspel Ommen op de Hare in den herberg "De Koetswagen", is goed gevonden de Here Droste van Salland met desen te auctoriseren (toe te staan) om bij publicatie en in de couranten een premie van tweehonderd silvere ducats te beloven aan die gene, die de daders, of ene, of meer van deselve, sal ontdekken, so dat (ze) in handen van de justitie geraken en van 't feit worden overtuigt (dat hun schuld wordt bewezen), met impunitieit (kwijschelding) van straffe aan de medeplichtige, en van secretesse (geheimhouding) van des aanbrengers naam sulx begerende".

De drost van Salland wordt verzocht om de beloning eventueel uit te betalen. In de notulen wordt vastgelegd dat hij de tweehonderd silvere ducats terug zal krijgen van de Staten".

- * piek = lans met platte ijzeren punt
(later vervangen door bajonet)
- verrejager = een lange stok met ijzeren punt
- gepende kodden = knotsen of stokken met scherpe
pinnen of punten (denk aan
koddebeier: jachtopziener met
een stok, knots).

"Heeft het uitloven van een dergelijke hoge beloning nog iets uitgewerkt?" vraagt een der Groningers.

"Reken maar", krijgt hij ten antwoord, "onlangs zijn vijf van de ergste schelmen opgepakt en geboeid naar Zwolle overgebracht, waar ze hun verdiende straf niet zullen ontgaan".

Het verhaal is uit. De geschiedenis van de roofoverval op de herberg doet de heren uit Groningen besluiten zo gauw mogelijk te vertrekken.

De haverzakken van de paarden, die hun "voertje" hebben gehad, worden opgeborgen, de verteringen afgerekend en binnen een half uur na aankomst hebben de heren "De hongerige Wolf" verlaten.

De reis gaat nu in de richting van Ommen.

De tocht verloopt moeizaam door het hete mulle zand. Talloze keren blijven de wielen van de wagen steken in diepe kuilen en karresporen. Dan moet iedereen uitstappen en helpen om de wagen weer in het goede spoor te krijgen. Het duurt een uur voor ze in Arrien zijn. Onderweg krijgen ze de schrik van hun leven, want achter de koets ontwaren ze plotseling een boom van een kerel, die heel zonderling doet. Met de ene hand achter het oor en met de mond wijd open, blijft de vreemd uitgedoste reus op blote voeten de koets te volgen. Achteraf blijkt het een doofstomme man te zijn die niets kwaads in de zin heeft. Maar onze reizigers halen niet eerder gerust adem dan wanneer ze veilig en wel in Ommen zijn aangekomen. Daar stappen ze af bij de herberg van de onderschout Derk Nagel. Ze besluiten die nacht bij hem "In de Roskam" door te brengen. Een van de heren gaat niet slapen alvorens hij de wederwaardigheden van die dag aan zijn reisverslag heeft toegevoegd. Dankzij hem kunnen wij hierover vertellen.

Gegevens voor dit verhaal komen uit een reisverslag in het familiearchief van Drs. M.A.E. Jonxis te Paterswolde en uit het rijksarchief te Zwolle.

Van Ds. G.J.Martens uit Driebergen (een geboren Ommer) ontving de redaktie een schrijven waarin hij aanbod om in het vervolg eventueel copy te willen leveren voor ons tijdschrift. Wij zijn als redaktie hem daar uiteraard zeer erkentelijk voor, en danken hem bij voorbaat voor de inmiddels aan ons ingezonden copy. Om te beginnen treft u in dit nummer een bewerking aan van 2 liederen uit het Liedboek voor de Kerken (voor hem natuurlijk een vertrouwd vakgebied).

Lofzang van Simeon:
=====

Zo laot-Ie, Heer, oew knech
zoas Ie hebt 'ezeg
now goan in volle vrede.
Mien ogen hebt 'eziên
wat Ie alleen kônt biên:
't heil woar 'k umme heb 'ebeden.

Een licht zo helder lôt
de mênzen inziên dat
zie zich töt Oe mut keren.
De volken kriêgt now zicht,
diêlt in oew onderricht
en Isrel kump töt ere.

Bew. G.J.Martens.

~~~~~

Een 'Ommer Sproake' uit de joaren '50 - '60
en uut het archief van wijlen Dieks Makkinga.

"Tuss'n ow en mi'j".

Ek van iene Ommer Sproake ooit van oe 'e vargd daj
der niet met Gediene over moss'n proat'n? Now in
dit geval vraog ik oe heel arg noa an, ömme 't mense
der buut'n te loat'n, want aans 'ek gien leev'n.
As Gediene de musse krang op d'assens trek zoo dat
em 'n strik in 'n nekk'n zit, dan goat bi'j mi'j de
koalde grill'n over de rugge. Ie begriep't zeker wel
da'k dat allmoale niet van 'eur'n zeg'n 'ebbe, maar
ok wel is an eig'n liev'n ondervönd'n.

Heugt oe die pröttel nog van 14 daag'n 'eleed'n?
's Marg'ns bin'k drekt begönt met een pagie noar de
weg 'en te maak'n, ok al ömme de post en zökke luu
meer. Al wark'nde kreeg 'n iever mie onder en dan
bin'k niet te 'oal'n. Völle wieder as mien bedoeling
was gön'k deur met snee opruum'n, töt'da'k verduld
nat van zweet an 'n diek töt stilstaand kwame.

Ik schrökke van mie zelf. Zonder arg 'ak mie met de
schöppe een weg noar 'n diek 'egooïd. Net wo'k weer-
ömme kuier'n toen ik zage dat der een paar op de
fietse ankwaam'n. Uut de veerte bezien dach ik eerst
dat 't twie keerls waar'n, maar der was bi'j 't
noderbi'j komm'n ok een vrouwmense bi'j. Ie könt
teeg'nwoordeg ok glad gien verschil meer zien met
die lange bruuke an. Zoo lange aj ze niet 'eurt
proat'n teeg'nwoordeg möj oe op de ruimte 'oald'n.

Ik bin bli'j dat ze vrogger wiezer waar'n.
As Gediene der zoo bi'j 'e loop'n 'ad wee'k nog niet
ok em ooit 'e vroagd 'adde. Maar woar waa'k 'e
bleev'n, o ja, dat vrouwmense zeg, met dat 'e over
'n zie-mas keek: "O Henk, wat een mooi uitzicht,
niet te zeggen hoe mooi ik dat vind". Now ie kon 't
niet zegg'n, maar wat 'e dan wel 'ad te proat'n weet
ik niet, maar dat bekkie steund gien oog'n'blik stille.
Of ze now in een broek en jekker loopt of netties met
de witte musse op goat, in ien ding bint ze toch wel
geliek en dat is, dat 'eer bekkie nooit stille stiet.
Diepe in gedacht'n over wat die Gediene's en Tonni'js
al tewege brengt, leup ik noar 'uus 'en. Een mooi
gezichte zeg dat mense, dat "sneeuwlandschap".

Wat veur moois zal zoo'n meubel now in die sneepröttel zien? 't Is ja niks dan last en nareg'eid. Ie könt niet mest'n en alle wark stiet stille. 't Is 't allerminste wat een mense op zien dak kan krieg'n. Veer moal 'ej nareg'eid. Eerst as 't in de luch zit, dan plög mie 't linker bien as ter toef. Dan aj die rommel bi'j 't 'uus en op 't arf 'ebt. Dan nog weer as 't votgiet en ie 'ebt overal lekkeri'jje en in 't less'n, as 't vot is en ie könt oe niet weer'n. 'Ow, ik waa al weer bi'j 'uus, now eerst maar is koffie zien te krieg'n dach ik en ik gönge de kökk'n op. Op 'n was'oek en op 'n 'eerd was Gediene niet te vind'n. Verduld, waar zal dat mense toch zitt'n? Met da'k 'n 'eerd opkwame sleug mie een walm teeg'n de boste. De melk kokk'n over de kachel dat 't zoo snukk'n. Waar zat dat mense toch? Wat zol em overkomm'n wee'n, dat 'e bi'j zien melkpanne weg 'e goan was? Och, loa'w maar eerlek wee'n, ie denkt drekt 'e argste. Zol 'e op kop en oor'n in 'n kelder 'e kuuld wee'n? Gelukkeg, doar lag 'e niet! Zoo bin'k 't 'ele 'uus deur 'e wes en gien Gediene.

In grote angst en bi'j 't roadeloos of leup ik de baansdeure uut en gave een schreeuw, die veer over de Dante 'enklönk: "Ge...diene!!" Vlak achter 't ofdak 'eur'n ik: "Joe-oe" roep'n en bli'j gön'k doar 'en, gelukkeg, doar is Gediene. Now, ie was 't ok. Toen ik uömmе 't ofdak kwame kon'k mien eig'n oog'n niet geleuv'n. Gediene 'ad alles vergett'n en was an 't slier'n 'e goan. Ie 'ad een glierbane 'e maakt, zoo glad as spek. Iedere keer vleug 'e met 'n groot'n anloop de bane weer op. Waar hef een mense zien verstaand in zökke gevall'n? In plaaste da'k Gediene uitvoeter'n völl'n bi'j mi'j de joaren ok vot en vuul'n ik mie weer twalf, dertien joar. Zonder da'k miezelf overwinn'n mosse of da'k in twiefel steune van doen of niet doen, vleug ik de bane of. Ik kwame wel een meter wieder as Gediene en leut em dat, onder 't terugge loop'n veur een ni'jj'n anloop, dan ok goed vuul'n. Wat een groot mense aans van een kind onderscheid'n möt, 't verstaand, steund bi'j oons beid'n onder 't glier'n 'elemoale stille. Wi'j dach'n maar an ien ding meer: "zoo wied meugelek glier'n".

Allebeide deud'n wi'j oons best en 't wörd'n al
 oe wieder. Net as vrogger probeer'n wi'j mekare
 van de pinn'n te glier'n. Dat völ verduld nog niet
 mee ömme Gediene de biene onder 't gat weg te
 krieg'n. Ik kon em met gien meugelek'eid van de
 sokk'n jaag'n. Vlak achter mekare an zoez'n wi'j
 over de spekgladde bane. Denkt oe ok is in en ge-
 leuft maar dat een paar van die grote 31-1/2
 klomp'n met een boer der in van ömme en bi'j de
 170 pond van glad maak'n weet. Of 'et now over
 een an'eweid'n stroospier 'e wes is of over wat
 aans, wi'j weet 't gien ien van beid'n, maar net
 da'k weer vlak achter Gediene an zoeze de bane op,
 wörd' 't mense zien evenwicht kwiet en kömp 'e
 'alfweg de glierbane te vall'n. 'Ej wel is 'epro-
 beerd te remm'n aj zoo'n gaank 'ebt? Loat ter
 maar niet op ankomm'n, want 't wil niet.
 Op 'n klomp nöm ik Gediene mee noar 't ende van de
 bane en smakk'n doar laank uut over em 'en.
 Doar laag'e wi'j, nat van zweet, op 'n boek in de
 snee. Met een ruk kwaamp oons verstaand weer
 terugge. Wi'j keek'n mekare is an en krabbel'n
 in de biene. Mi'j gönk dat nog wel goed of, maar
 Gediene niet. Den 'ad 'em knap zeer 'e doan.
 Ie was met zien ....., now ja, wat vlak onder de
 rugge zit, op mien klomp terechte 'e komm'n en aj
 now weet dat de neuz'n van mien klomp'n nogal
 punteg bint, dan weet ie ok dat die piene gien
 verbeelding was. As 'n old mense, met d'aande net
 onder de rugge (woar 't 'em zeer deud) sukkel'n
 Gediene noar 'uus toe. Wi'j 'ebt koffie 'e drönk'n
 en bint weer an 't wark 'e goan.
 De kinder woll'n met alle geweld weet'n wie toch
 zoo'n mooie glierbane achter 't ofdak 'e maakt 'ad.
 Now, Gediene wös 't niet en ik 'eb toen ok maar
 'e zweeg'n. Loat zö'k grut toch begriep'n dat 'eer
 va en moe wel aand're dinge an 't 'eufd 'ebt dan
 een glierbane achter 't ofdak.
 Proat 't mense der asteblieft niet over want dan
 bin'k bange dat zien piene onder de rugge over-
 springt noar mi'j.

Dieks.

~~~~~

Bew.: De heer G.J.Martens,
Driebergen.

Psalm 122

Bli'j waar ik toen ze zeeden: Kom,
wi'j bint geriêd um op te gaon
naor 'n tempel, um veur God te staon.
Kom gao met ôns naor 't heiligdom.
Now bint wij haoste thuus bi'j Hem,
op 'n drempel van Jeruzalem!
De Godsstad mât wi'j binnentreedn!
Jeruzalem, zoas 't doar lig,
as iên gehiël, een pracht gezich.
Stad van de Heer, stad van de vrede.

De stammen die God toebeheurt,
Gods stammen trekt iên kânte uut:
de steê die God hef uut-eduud,
zien wonning weerdig hef 'ekeurd,
Jeruzalem, wi'j weet et wel:
zo is 't betuôgd an Israel.
Hier mut Gods Name ere_ontvangen.
Hier staot de zetels van 't gerech,
de zetels David toe-ezeg.
O Sion, stad van ôns verlangen.

Bidt toch met mie veur Sion mee:
dat vrede vindt wie oe bemint,
oew bôrgers rust en veurspoed kent
en oew paleizen peis en vreê.
Um vrinden en verwanten, God,
vraog ik um vrede veur de stad.
Hier is mie alles an gelegen:
dat, woar de Heer zien wonning hef,
de vrede wont en vrindschop blif.
'k Wêense haar vôle heil en zegen.

As redaktie bin'e wi'j bli'j met uutbreiding van luu die oons helpt met de invulling van oons drie-moandeleks tiedsschrift "De Darde Klokke".

Zo ok met G.J.Hesselink uut Junne den oons een schrieven dut toekommen woarin 'e oons vertelt wat 'e van zien Gro'va heuren. In dit nummer köj d'er over lezen en hoppelek met völle plezier. Vanof disse plaaste hiet'e wi'j em dan ok hartelek welkom en hopt dat 't em bi'j oons zal bevallen.

De redaktie.

Wat mijn Groot-vader vertelde

Mijn grootvader van moeders kant was Gerrit Jan Volkerink. Hij was geboren 14 november 1878 en hij overleed 14 januari 1952 in hetzelfde huis waarin hij geboren was in Junne. Hij was een eenvoudige kleine boer zoals er zoveel waren in zijn tijd. Wat hem misschien enigszins onderscheidde was dat hij goed vertellen kon. Een kleinzoon die graag veel wou weten kwam dit dan ook goed uit. De tijd waarin mijn grootvader opgroeide, eind vorige eeuw, en de omstandigheden waaronder men leefde als kleine eigenaar tussen een landgoed, had hem gemaakt tot iemand met ontzag voor de Heren-, en ook de Dames-eigenaren van het landgoed. Eind jaren '40 en begin '50 vertelde hij aan mij, zijn kleinzoon dus, dingen die hij beleefd had en waarvan hij vond dat die doorgegeven moesten worden.

Grootvaders vader, Jan Volkerink was geboren in 1845 en is overleden in 1913, diens vader had dus de tijd van Napoleon nog meegemaakt. Toen Napoleon verdreven werd kwamen hier de Russische Kozakken, waarvan men meer last dan gemak had.

Een van deze Kozakken kwam in Junne om het leven toen hij op een avond in volle galop de weg kwijtraakte en in een diepe kolk terecht kwam. De weg van Junne liep toen via de Achtermars naar Zeesse, een heel ander tracé als nu. De bewuste kolk, door opa de doodskolk genoemd, is er nog steeds. Toen hij mij de kolk wees was de eerste vraag van mij: 'zit hij er nog in?' Maar dat wist opa niet. Mogelijk zullen onze kleinzoons over enige jaren dezelfde vraag stellen. De ouders van mijn grootvader hadden het in de tweede helft van de vorige eeuw moeilijk als kleine boer en er werd geprobeerd om er wat bij te verdienen. Een van die mogelijkheden was, om in de zomer naar "Holland" te gaan, om gras te gaan maaien met de zeis. In die tijd gebeurde dat veel door Nederlanders uit het oosten van het land maar ook wel door Duitsers. Van hieruit ging men met de trein naar Gouda en vandaar te voet het Holland weidegebied in. Men logeerde in boerenschuren en bleef 4 tot 6 weken aaneen weg om gras te maaien en soms ook wel om te helpen met de hooioogst. Ondertussen werd het werk thuis door de vrouwen en de grotere kinderen gedaan. En dan was eindelijk vader er weer. Wederzijds werden de belevenissen verteld over de afgelopen periode en werd het zuur verdiende geld geteld. Dit geld werd gebruikt om de schulden, die soms waren gemaakt in de winterperiode, te betalen en de noodzakelijke dingen te doen. Maar eerst ging men, op de eerstvolgende dinsdag, op de markt in Ommen, 2 of 3 biggen kopen. In november werd een varken geslacht voor het gezin, nou ja in zoverre, dat de hammen verkocht werden want die waren 'te duur voor gewone mensen'. Dus werden de hammen aan een stok over de schouder gehangen, en zo liep men naar Nijverdal. Het gebeurde een keer, dat toen men daar aankwam er gezegd werd dat in Rijssen 2 stuivers meer werd betaald en dus ging men lopend verder naar Rijssen. Alle vervoer wat niet met paard en wagen gebeurde, vond te voet plaats. In die tijd zijn de vele "binnen-door-paden", ook wel "kerkpaden" genoemd, ontstaan. 's Zondags liepen mijn overgrootouders naar de kerk in Ommen langs het rattenkloos-

12.

ter, daar lag een boot afgemeerd. De bewoner van het Rattenklooster ging ook mee en zette zijn burens over, via de toen nog oude Vecht via de Achteres. Men kwam dan via de kortste weg in Ommen aan, dat was rechter (korter) zei men dan. Wat de Vecht betreft, rond 1900 werd deze "rechter" gemaakt, de vele bochten werden afgesneden waardoor het Junner- en Arriër-koeland van de vroegere buurtschappen werden afgesneden. Een grote ingreep in het gebied. Want vele kleine boeren, waaronder mijn grootvader, hielpen mee als losse-arbeider met het graafwerk dat tot aan de waterlijn met de schop gebeurde. De rest gebeurde met de bagger-molen waarover mijn grootvader met ontzag sprak, evenals over de firma van Wijngaarden, de aannemer van het geheel. Deze werken aan de Vecht hadden tot gevolg dat in de daarop volgende zomers de Vecht grotendeels droogviel. Dat werd opgelost door de bouw van stuwen. Zo werd de stuw in Junne in 1914 gebouwd. Het jaar 1914 was ook het jaar van het begin van de eerste wereldoorlog. Mijn grootvader deed, heel bescheiden, iets voor de gemeente. Maar wat dat precies inhield was mij niet helemaal duidelijk. Hij moest in Junne en directe omgeving brieven rondbrengen met een soort vooraan-kondiging van de Mobilisatie. Zijn beide broers dienden in 1914-1918 aan de Belgische grens in Brabant. Het was ook in die jaren dat mijn grootvader het eerste vliegtuig zag. Hij was bij huis op het grasland aan het gieren (dunne mest verspreiden) en dat gebeurde met een klomp aan de stok, vanuit de kruiwagen (een verre voorloper van de huidige vacuum-tanks), toen plotseling een vliegtuig (tweedekker) laag over vloog. Ondanks dat hij wist dat dit verschijnsel bestond, schrok hij toch zo erg, dat hij direct naar huis toe ging.

In de jaren rond en enige tijd na de eeuwwisseling werden er in de gemeente Ommen grote militaire oefeningen gehouden en velen gingen daar kijken.

In het Arrierveld vond een veldslag plaats.

Grootvader was vooral onder de indruk van het optrekken van de cavallerie (het peerdevolk) en de rijdende veldattillerie de Gele ridders, 6 paarden voor een kanon. Dat je zo iets toch meemaakte.

Als aardige bijkomstigheid zocht men hulzen die na afloop van de strijd tegen geringe vergoeding bij de foerier van de troepen ingeleverd konden worden. In een tijd waar verder niet veel opwindends gebeurde was dit voor de plattelands-bevolking een hele belevenis. ("Foi, wat göng t'er van" zei men dan). Grootvader kon fietsen, hij behoorde tot die generatie die dat op latere leeftijd nog geleerd hadden. Dit was dan ook echt gebeurd met vallen en opstaan. Hij verplaatste zich op een dames-fiets, daar kon je gemakkelijker op en afkomen.

Mijn grootmoeder heeft nooit gefietst. Beiden waren ze niet verder in de wereld geweest dan in Zwolle en grootmoeder nog een keer in Rijssen, want toen zij trouwden werd daar het kabinet gekocht. Ondanks dat mijn grootvader wel fietste, liep hij eigenlijk liever. Zo ben ik in de oorlog een keer met hem naar het Eerderachterbroek gelopen waar zijn broer Roelof woonde. Onderweg wees hij mij een stuk bos op een verhoging aan en vertelde mij dat is het kerkhof van heel vroeger. Wetenschappelijk is dit nooit onderzocht maar het zou wel kunnen, temeer omdat Junne vroeger bij Den Ham hoorde. Het leven op ons boerderijtje ging zijn gang. Grote ontwikkelingen zijn pas na de tweede wereldoorlog op gang gekomen. Het boeren-leven van die tijd kan ik mij nog goed herinneren, toen ik de voortreffelijke artikelen van wijlen E.Dijk las.

Zoals gezegd, had grootvader respect voor de Heeren, maar bovenal voor die Ene Heer wiens komst naar deze wereld wij pas nog mochten gedenken.

Generaties gaan en komen. In het grasgebied in Zuid-Holland, tegenwoordig 'het groene hart' genoemd, waar eens mijn over-grootvader in het zweet zijns aanschijns gras maaide, is nu onze dochter boerin op een van de boerderijen waar vroeger mensen uit het Oosten kwamen grasmaaien.

Zoals gezegd overleed mijn grootvader op 14 januari 1952 en precies 40 jaar later, op 14 januari 1992 werd in het Bleuland Ziekenhuis in Gouda onze eerste kleinzoon geboren. De eerste van een nieuwe generatie in de geschiedenis van onze familie.

14.

De tijd draagt alle mensen voort
op zijn gestage stroom.
Ze zijn als gras door zon verdort,
vervlugtigd als een droom.

O, God die droeg ons voorgeslacht,
in tegenspoed en kruis,
wees ons een gids in storm en nacht
en eeuwig ons tehuis.

Gezang 397:5-6.

Junne, december 1995, G.J.Hesselink.

Oudheidkamer Cult. Historisch Museum.

De Oldheidkamer hier in Ommen
belangriek veur oons noageslacht,
neudegt owlou ok is an te kommen
want d'r is völle moois bi'j-iën-'ebracht.

Wat stiet, wat hangt en leg er völle
van vrogger en van veur mien tied,
met uut het joar 1824 de 'Makkinga-mölle'
den doar an 'n Oordt zo statieg stiet.

Een riek bezit veur en van de Ommer bevolking,
een grote verantwoordelekheid.
Loat ow belangstelling en waardering
dan ok bliken met betrökkenheid !

Wie 't kleine niet eert
is 't grote niet weerd.
Maar ik zol zeggen :

Wie 't olde niet eert
is 't ni'jje niet weerd !!!

Töt ziens an 'n Oordt !

dec.'95 - DIENTIE.

Uit de verzameling van de heer A.v.d.Vegt dit keer een 'feestelijke' foto.

Herkent u een of meerdere personen op deze foto?

Wij vernemen dit graag van u.

Vermeldt u wel uw naam en telefoonnummer.

Redactieadres: Varsenerstraat 69, te Ommen.

N.a.v. de foto die afgedrukt stond in de vorige

Darde Klokke nr. 97, kwam wel reactie binnen.

Niet helemaal zijn wij er uitgekomen maar waar-

schijnlijk poseerde op betreffende foto een

Hongaars gezin dat in die tijd in Ommen verbleef.

De Redactie.

~~~~~

Dick DE LANGE

KEUKENS & BADKAMERS

Ommen:

Ommeresstraat 7

Postbus 143

7730 AC Ommen

Telefoon 0529 - 45 49 05

Fax 0529 - 45 22 37

Bouwbedrijf

Bilder en Vonder BV

Veldkampweg 3, 7731 HL Ommen

TELEFOON 0529 - 45 10 43

TOERKOOP Reisburo Geesink

Markt 4 • Postbus 71 • 7730 AB Ommen
Tel. 0529 - 45 68 05 • Fax 0529 - 45 68 25

Sportlaan 1B • Postbus 238 • 7770 AE Hardenberg
Tel. 0523 - 26 08 05 • Fax 0523 - 26 18 82

- Hengelsport
- Aquaria
- Dierenvoerders
- Dierenbenodigdheden
- Bestrijdingsmiddelen
- Bloem- en tuinzaden

Uw adres:

Dierenspeciaalzaak

M.J. ten Hove

Gasthuisstraat 44

7731 DA Ommen

Tel. 0529 - 45 11 76

RADIO - T.V. - STEREO RECORDERS - KOELKASTEN
WASAUTOMATEN - EIGEN TECHNISCHE DIENST

M. Dunnwind

Dr. A.C. van Raaltestraat 12,

7731 GP Ommen

Tel. 0529 - 45 16 58

*le komt bij ons terechte
veur alle soorten zaand
en grinte of ai
haddigheid omme 't
huus wilt hebben.*

I dreit mar 0529 - 45 21 50 b.g.g. 45 16 68 of dreit mar
0523 - 67 64 43 en ie hebt ze zo an droad an.

Het lekkerste brood koop je nog altijd
bij die bakker die het ook voor u bakt.

BAKKERIJ

Jutten

al 55 Jaar lang

Bouwstraat 3, Ommen. Tel. 0529-451790

Slagerij A. van Lohuizen

voor vers vlees
rund- of varkensvlees
van eigen slacht

Kerkplein 8
Nieuwelandstraat 21
Ommen, telefoon 0529 - 45 14 57

modehuis

Peter Kramer

Bermerstraat 15 - 7731 CZ Ommen - tel. 0529 - 452829

*Woj ow kiere in de stad k'open?
Now Ommen is al meer dan 740 jaar stad*

TEXACO bediend tankstation

Erkend LPG-INBOUWSTATION

TEXACO-Tankservice ook met pasjes betalen

Hamsgoren 25 ■ 7731 EX Ommen ■ Tel. 0529 - 45 24 29

Het adres voor al uw:

Fotowerk

(met Kodak kwaliteit in 1 dag klaar)

Pasfoto's

(direct-klaar, ook in kleur)

Groepsfoto's

(bij uw huwelijksjubileum b.v.)

Bruidsreportages

fotovakvrouw
Doeke van Gels
Kerkstraat 7-B Ommen Tel. 0529 - 454172

We zijn net zo thuis in de buurt als u

Den Lagen Oordt 10
7731 GM Ommen
Tel. 0529 - 45 97 00

De Rabobank is een bank met een idee. Het idee dat je samen sterk bent. De Rabobank heeft als geen ander een traditie van samenwerken en bouwen aan relaties. Het is een bank van mensen vóór mensen. Dat merkt u al snel in het persoonlijke contact. Elke Rabobank staat midden in de samenleving. Daarom zijn we vaak betrokken bij activiteiten in het bedrijfsleven, verenigingen en scholen. We weten wat er leeft, ook als het niet om bankzaken gaat. Kortom, we zijn een bank die net zo thuis is in de buurt als u.

Rabobank

IJZERHANDEL

Dr. A.C. van Raaltestraat 26, 7731 GP Ommen

TWEEWIELERSPECIALIST

RIJWIELEN
RALEIGH
BATAVUS

BROMFIETSEN
YAMAHA
HONDA

TONNY V.D. SLIGTE

Dr. A.C. van Raaltestraat 15 Ommen Tel. 0529 - 454020

van kesteren

s c h o e n m o d e

Kerkplein 6 ~ 7731 CS Ommen ~ Telefoon 0529 - 45 15 09

OMMEN BV

Tel. 0529 - 45 16 19

BEL OP EN NEEM MEE!

salades, maaltijden, borrelhapjes, snacks

BEL

0529-451429

*Voor een goed betaalbare
hollandse maaltijd
of
koffie met vers gebak*

RESTO OCO

LUNCHROOM-IJSBEDRIJF

Brugstraat 16,
7731 CT Ommen

Inruil ♦ Financiering ♦ eigen LEASE-afdeling voor Alle merken auto's

RENAULT

RENAULT-DEALER

CENTS

Stationsweg 24, 7731 AX Ommen
Telefoon 0529 - 45 60 50

Uw adres voor:

- autoschade, uitdeuk- en spuitinrichting
- off. Valvoline tectyleerstation
- TEXACO benzinstation en autoshop
- erkend LPG gasinbouwstation

FLATER

7000 - VERBODEN - VERBODEN - INDEELMATERIAAL - 20000
Markt 15 7731 DB Ommen, tel. 0529 - 45 11 64

Overijsselse Antiek

Obelisk

Weth. Tharntstraat 10a
7731 DP Ommen
Tel. 0529 - 45 50 70

Opvangrijke - Dinsdag t/m dondag van 9.00 tot 12.00 uur
Vrijdag van 9.00 tot 11.00 uur
Zaterdag van 9.00 tot 12.00 uur

VAuto
eurink

Geef Auto Veurink uw Fiat

Haven Oost 20
7731 GT Ommen
Tel. 0529 - 45 60 80
b.g.g. 0529 - 45 12 31

APK-KEURINGSSTATION

REPARATIE EN ONDERHOUD VAN ALLE MERKEN AUTO'S

NEUWBOUW
VERBOUW EN
RENOVATIE

Overijsselse
Coöperatieve
Bouwonderneming U.A.

Stangweg 14 - 7731 GW Ommen - Tel. 0529 - 45 28 10

VOOR BEELD-, GELUID-, KOEL-, VRIES- EN WASAPPARATUUR, CD EN CASSETTES

RADIO WESTERMAN

GASTHUISSTRAAT 1-3, 7731 DA OMMEN. TEL. 0529 - 45 14 06

Beoordel
muziek

EXPERT. DAAR WORD JE WIJZER VAN

150 Vakzaken door heel Nederland

expert

Officieel Citroën-agent

Autobedrijf

M.C. BOUWMAN

Hammerweg 3-5, 7731 AH Ommen
Tel. 0529 - 45 62 47

erkend
keurings-
bedrijf
APK
td
BOVAG
auto

OVER MUZIEK GESPROKEN

Vrijhof 7 • 7731 CN Ommen • Tel. 0529 - 45 61 11

MARSKRAMER

Varsenerstraat 4
7731 DC Ommen

Wishandel **K. Post**
Ommen

Staphorst tel. 0522-463249

U vindt ons elke dondag, vrijdag en zaterdag op de markt
(bij de supermarkten)
Tevens dinsdag op de weekmarkt en woensdag in Balkbrug

Autobedrijf
H. Dunnewind B.V.

Verhuur van luxe auto's en 9 pers. V.W.-busjes
zonder chauffeur.

Gesloten bestelwagens tot plm. 18 m³.

B.E. rijbewijzen.

Verkoop en reparatie!

Off. Lada en Daihatsu dealer!

Haven Oost 18 • 7731 GT Ommen • Tel. 0529 451960

V.O.F. van der Beek

Schuurkhol 44 • 7731 EX Ommen • Tel. 0529 43366 • Fax 0529 43367

**NUMMERKENDE
VERHUIZERS**

VAKMANSCHAP
ZEKERHEID
REËLE PRIJZEN

H. STEEN B.V.

Sogenbosstraat 3 • 7731 WT Ommen
Tel. 0529 - 45 18 02 • Fax 0529 - 45 69 98

**Onze specialiteit
Ommer Möllenbrood**

Varsenerstraat 3
7731 DC Ommen
Telefoon 45 62 62

Hardenbergerweg 10
7731 HD Ommen
Telefoon 45 13 89

AUTOSCHADE

Henk Koggel

Ommeresstraat 11 - 7731 XD Ommen
Tel. 0529 - 45 12 94

Balkerweg 17a • 7731 RX Ommen
Tel. 0529 - 45 13 01

– Braden
– Diners
– Koffiebar
– Snacks
– Vergadering

Receptie/Lindenberg
open 10.00-22.00
samenkomsten
A 12 Cam. Reserveren
Zalen met terrasverwarming

"DE LINDBERG" NIET EVEN ANDERS!

Uw vakantie is bij voorbaat geslaagd op
bungalowpark „Hoge Hexel“

Wierden - Overijssel

Voor reserveringen, niet op zondag

WEELINKS REKREATIE

De Schammelte 16 • 7731 BM Ommen • Tel. 0529-451885